

Małgorzata Radomska

*(Uniwersytet Jana Kochanowskiego,
Filia w Piotrkowie Trybunalskim)*

Sprawozdanie z konkursu historycznego „Drogi do Niepodległej – w 100-lecie roku 1918”

Rok 2018 zapisał się w polskim kalendarium wydarzeń pod postacią okrągłej rocznicy ważnej dla Polaków daty. Minęło sto lat od roku, w którym po stu dwudziestu trzech latach nieobecności na mapach zarysowały się polskie granice, a pozbawieni na kilkanaście dziesięcioleci ojczyzny Polacy zaczęli samodzielnie decydować o swoich losach. Kraj odzyskuje niepodległość, a z porozbiorowych zgłiszczy rodzi się dumna ze swej historii i narodowej odrębności Polska. Te wydarzenia stały się przyczynkiem dla organizowania wielu uroczystości oraz podjęcia w całym kraju inicjatyw mających na celu upamiętnienie setnej rocznicy wydarzeń 1918 roku. Wśród celebrujących te najważniejsze, przełomowe dla polskiej historii momenty dziejów znalazła się też piotrkowska uczelnia.

Pod patronatem Dziekana Wydziału Filologiczno-Historycznego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach Filii w Piotrkowie Trybunalskim dra hab. Jacka Bonarka przeprowadzono niezwykle wartościowe, ze względu na założone cele, przedsięwzięcie. Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach Filii w Piotrkowie Trybunalskim, we współpracy ze szkołami z regionu, zorganizował konkurs *Drogi do Niepodległej – w 100-lecie roku 1918*. Konkurs ten skierowany był do uczniów różnych szkół. Wzięło w nim udział wielu młodych miłośników historii, zarówno ze szkół ponadgimnazjalnych oraz gimnazjalnych, jak również, ku radości organizatorów, zyskujący wielkie uznanie, najmłodszy uczestnicy - reprezentanci szkół podstawowych.

Przygotowując regulamin ustanowiono, że poruszane kwestie będą tematycznie dotyczyć odzyskania przez Polskę Niepodległości w 1918 roku, a więc traktować o zaistniałych przyczynach tego faktu, jego przebiegu i konsekwencjach.

Odpowiednio wcześniej sporządzony regulamin zawierał także listę, zebranej w celu ułatwienia przygotowania się do udziału w rywalizacji, literatury przedmiotu, z podziałem na podstawową oraz uzupełniającą. Wśród zaproponowanych pozycji znalazły się między in-

nymi prace takich wybitnych badaczy, jak Andrzej Chwalba, Antoni Czubiński, Włodzimierz Suleja, Janusz Pajewski, Mieczysław Wrzosek, Ryszard Kaczmarek, Jan Lewandowski, Wojciech Roszkowski.

Zmagania konkursowe poprzedzone były szeregiem spotkań z uczniami. Poszczególne szkoły w regionie odwiedzali pracownicy naukowcy Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych oraz zaangażowani w realizację projektu studenci historii. Spotkania te miały dwojaki charakter. W pierwszej części uczniowie mogli wysłuchać wykładu, uzupełnieniem którego była część druga, obierająca formę warsztatów. Podczas nich uczestnicy poznawali i analizowali teksty źródłowe.

Spotkania przeprowadzili:

dr Andrzej Kobus – wykład: *Ruchy niepodległościowe na ziemiach polskich przełomu XIX i XX wieku* oraz warsztaty: *Państwa ościenne wobec sprawy polskiej w przededniu I wojny światowej*;

dr hab. prof. UJK Marek Dutkiewicz – wykład: *Polskie ośrodki niepodległościowe w czasie I wojny światowej* oraz warsztaty: *Polskie formacje zbrojne w I wojnie światowej*;

dr hab. prof. UJK Wojciech Baran-Kozłowski – wykład: *Sprawa polska w I wojnie światowej w świetle prawa międzynarodowego* oraz warsztaty: *Królestwo Polskie w latach I wojny światowej*;

dr Rafał Jaworski – wykład: *Ośrodki władzy na ziemiach polskich w 1918 r.* oraz warsztaty: *Rząd lubelski – dlaczego w Polsce nie doszło do rewolucji?*;

dr Rafał Jaworski – wykład: *Spory o kształt Polski Niepodległej* oraz warsztaty: *Kształtowanie się granic Polski Niepodległej*;

dr hab. prof. UJK Marek Dutkiewicz – wykład: *Ojcowie Niepodległej* oraz warsztaty: *Józef Piłsudski – wódz i mąż stanu*;

Zwieńczeniem przeprowadzonych spotkań był wygłoszony przez dra hab. prof. UJK Marka Dutkiewicza, podczas sesji podsumowującej, wykład *Drogi do Niepodległej*.

Konkurs odbył się w dwóch etapach. Pierwszy z nich odbywał się na poziomie powiatu. Został przeprowadzony 6 czerwca 2018 roku w pięciu współorganizujących go szkołach regionu. Były to:

– Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Stanisława Staszica w Tomaszowie Mazowieckim;

– Zespół Szkół Elektryczno-Elektronicznych w Radomsku im. prof. J. Groszkowskiego;

– II Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego w Belchatowie;

– Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Piotrkowie Trybunalskim;

– I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Opocznie.

Dwudziestu pięcioro finalistów pierwszego etapu spotkało się 10 października w Piotrkowie Trybunalskim w murach Uniwersytetu, by przystąpić do etapu centralnego. Wszyscy prezentowali wysoki poziom wiedzy i zasłużyli na uznanie oraz szacunek za wytrwałość w zgłębianiu historii Polski. Etap ten pozwolił na wyłonienie i nagrodzenie zwycięzców. Zaszczytne miejsca zajęli:

1. Paweł Śmigiel (II LO w Tomaszowie Mazowieckim)
2. Julia Węglarska (I LO w Piotrkowie Trybunalskim)
3. Krystian Stacharski (I LO w Radomsku)
4. Iza Górna (II LO w Bełchatowie)
5. Michał Dolecki (II LO w Tomaszowie Mazowieckim)

Dodatkowo nagrodzona została najlepsza spośród najmłodszych uczestników uczennica - Anna Grelowska ze Szkoły Podstawowej nr 16 w Piotrkowie Trybunalskim.

Atrakcyjne nagrody rzeczowe, książki i dyplomy wręczył nagrodzonym, w towarzystwie Dziekana i Dyrekcji Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych, Prezydent Miasta Piotrkowa Trybunalskiego Krzysztof Chojniak.

W przeprowadzenie konkursu zaangażowani byli zarówno nauczyciele akademicy Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych, jak i nauczyciele z włączonych w organizację szkół. Swoje wkład wnieśli także członkowie Studenckiego Koła Naukowego Historyków *KLIO* oraz studenci historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego Filii w Piotrkowie Trybunalskim. Wydarzenie nie powiodłoby się bez poświęcenia i zaangażowania nauczycieli, którzy przygotowywali do konkursu i wspierali w czasie jego trwania uczniów ze wszystkich szkół biorących udział w projekcie. Na ich ręce złożone zostały podziękowania oraz wyrażona nadzieja na dalszą współpracę ze środowiskiem uniwersyteckim, mającą na celu krzewienie wśród młodzieży zainteresowań historią.

Od początku pomysłodawcom konkursu przyświecały liczne cele. Najogólniejszym wśród nich, zawsze towarzyszącym tego typu przedsięwzięciom, jest popularyzacja wiedzy historycznej oraz podnoszenie jej poziomu wśród społeczeństwa, w tym przypadku dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach regionu. Opisowany konkurs, w swych założeniach, traktował o sprawach związanych z odzyskaniem Niepodległości w 1918 roku i w podnosił kwestie w obrębie zagadnień z tym związanych. W jego trakcie uczestnicy pracowali z tekstami źródłowymi, co postawiło przed nimi zadania wymagające zastosowania umiejętności analizy tekstu oraz twórczego myślenia. Rozwijanie zdolności

dostrzegania więzi przyczynowo-skutkowych stanowiło kolejny cel przeprowadzonych spotkań.

U podstaw powstania konkursu leżała troska o poziom wiedzy polskiej młodzieży na temat przewodnich wydarzeń historycznych i świadomego przeżywania 100-lecia Polski Niepodległej oraz kształtowanie wśród uczniów postaw patriotycznych. Celem organizatorów było także ukazanie i podkreślenie wartości historii, rozbudzenie ciekawości dziejowej oraz wytworzenie poczucia bądź utwierdzenie w przekonaniu, że nabyta wiedza historyczna pozwala lepiej zrozumieć otaczający nas współcześnie świat. Konkurs był również, udaną zresztą, próbą pracy ze zdolnymi uczniami, podjętą w celu doskonalenia jej form.

W ocenie organizatorów oraz zaangażowanego w realizację konkursu środowiska założone cele zostały osiągnięte.